

[CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)]
AAN CIMENES [ANTWERPEN]
21 OKTOBER 1647
4692

Antwoord op een brief van Ximenes van 29 september 1647 (verloren).

Samenvatting: Huygens zegt dank voor het zenden van composities en verontschuldigt zich voor het feit dat hij zijn *Pathodia* nog niet kan sturen, maar hoopt dit binnenkort wel te doen. Ximenes' liederen zullen ook worden gezongen door Utricia Ogle. Vanwege de gebrekigheid van de Italiaanse teksten, vraagt hij om hernieuwde toezending daarvan. Hij sluit een paspoort voor Poeke in. Hij vraagt Ximenes om hem snaren uit Pistoia te doen toekomen.

Bijlage: Paspoort voor de baron van Poeke.

Over een antwoord van Ximenes is niets bekend.

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLVIII fol. 77r-78r: ontwerp (autograaf).

Vroegere uitgave: Worp 4, nr. 4692, p. 434: samenvatting.

Namen: Robert Ballard; familie Duarte; Gaspar Duarte jr.; Utricia Ogle; Nicolò Paravicino; Marcus Antonius de Preud'homme d'Hailly (baron van Poeke); Elisabeth Stuart (de Winterkoningin).

Plaatsen: Breda; Pistoia.

Titel: *Pathodia*.

Glossarium: aria musicale (lied); cantare (zingen); canzona (lied); concerto (muziekensemble); corda (snaar); musica (muziek); nota (noot).

Transcriptie

Al Signor Marchese R. Cimenes.

21 Ottobre 1647.

Illustrissimo Signor mio Osservatissimo,

Riconosco per favor singolare l'havermi Vostra Signoria Illustrissima voluto assicurar della Sua amorevolezza con arie, cioè con arie musicali, e veramente mi rincresce non poter prontamente correspondervi con pegni di simil natura, lo stampatore di Pariggi mancando pure a sodisfare a quanto m'ha promesso di diligenza in produrre le mie *Pathodie* (che così le ho intitolate) *sacre e profane*, delle quali hebbe la pazienza Vostra Signoria Illustrissima di sentir qualche saggio in casa mia. Fra pochi giorni spero vederle finite, e subito le farò volare verso Vostra Signoria Illustrissima, che fra tanto ha da provvedere et armarsi di quella costanza e saldezza d'animo e orecchio che ben troverà necessaria per digerir tanti disgusti.

Le canzoni et arie che L'è piaciuto parteciparmi non resteranno infruttuose nelle mie mani, la virtuosa di Breda havendo da visitar in breve Sua Altezza Reale, e, come è suo costume, a sottoporsi volentieri alle mie istruzioni, per poi far risuonar questi gentillissimi concetti con quella voce, che credo non haver dispiaciuto a Vostra Signoria Illustrissima, alla quale m'obligarò | 77v | di dar conto del parer nostro sopra ogni cosa.

Quel giovane che m'ha inviato queste carte è polito e ben inteso in quanto alle note di musica, ma le parole Italiane si trovano da lui così miserabilmente torsionate, che in parecchi luog[h]i non posso, nè anco per congettura, indovinare l'intentione del autore. Mi farà gratia Vostra Signoria Illustrissima di farle trascrivere da qualcheduno de' suoi senza note, acciochè cantandole non siamo colpiti di non intenderci noi stessi, come forse si potrebbe dire di quel concerto che cognosce Vostra Signoria Illustrissima in Anversa.

Aspettarò quest' altro favore dalla Sua gentilezza con occasioni di servirLa più frequenti e più importanti di questa del passaporto qui giunto per il Signor Baron de Ponques, Suo camerata, che La supplico di gradir della mano di chi si dice con divotissimo affetto,

Illustrissimo Signore mio Osservatissimo,

di Vostra Signoria Illustrissima
humilissimo et divotissimo servitore,
[C.H.]

S'è troppo il fastidio ch'incontra Vostra Signoria Illustrissima in leggere questo mio barbarismo Italiano, col quale fo risposta alla Sua delli 29 di Settembre, ricevuta pur da tre giorni in |78r| quà (che quell'altra raccomandata al Signor Nicolò Paravicino non capitò mai), |77v| una altra volta procurerò d'esplicarmi meglio, in Francese ò Latino, come haverà caro di comandarmi. Sarebbe effetto di charità singolare nelle nostre necessità, se piacesse a Vostra Signoria Illustrissima ricordarsi di far |78r| inviar qualche corde, tanto sottili come grosse che diciamo di Pistoia, |77v| ch'haveremo cura di rimborsar' ogni spesa.

Vertaling

Aan de heer Rodrigo markies Ximenes.

21 oktober 1647.

Weledelgeleerde heer,

Ik ben u zeer erkentelijk voor het feit dat u mij uw welwillendheid hebt willen betonen door middel van liederen, dat wil zeggen door middel van uw muzikale liederen, en het spijt mij werkelijk dat ik u niet direct met gelijke munt kan terugbetalen, want de Parijse ¹drukker schiet tekort in het nakomen van zijn belofte jegens mij om haast te maken met het drukken van mijn *Pathodia* (zo heb ik de bundel genoemd) *sacra et profana*, voor enkele waarvan u het geduld hebt opgebracht ze bij mij thuis aan te horen. Binnen enkele dagen hoop ik ze voltooid te zien en onmiddellijk zal ik ze naar u laten vliegen, zodat u zich in de tussentijd moet voorzien van, en wapenen met die vasthoudendheid en stevigheid van geest en oor, die u beslist nodig zult hebben om zoveel wansmaak te verteren.

De liederen en de aria's die u mij deelachtig hebt willen laten worden zullen niet onbenut blijven in mijn handen, omdat de virtuoze ²dame uit Breda binnenkort Hare Koninklijke ³Hoogheid moet komen bezoeken en zich naar haar gewoonte graag zal onderwerpen aan mijn instructies, om vervolgens deze elegante bedenksels te laten weerklinken met haar stem, die, geloof ik, niet heeft mishaald aan u, tegenover wie ik mij zal verplichten om rekenschap te geven van ons oordeel over alles.

De ⁴jongeman die mij deze vellen heeft toegezonden is beleefd en goed onderlegd in de muzieknoden, maar de Italiaanse woorden zijn door hem zó beklagenswaardig misvormd dat ik op bepaalde plaatsen zelfs niet door gissing de bedoeling van de auteur kan raden. Ik zal u dankbaar zijn als u ze door iemand van de uwen laat afschrijven zonder de noten, zodat wij, als wij ze zingen, niet schuldig zijn [aan het vergrijp] onszelf niet te verstaan, zoals misschien zou kunnen worden gezegd van dat ⁵ensemble dat u in Antwerpen kent.

Ik verwacht deze andere gunst van uw vriendelijkheid wanneer er zich meer en belangrijker gelegenheden voordoen om u te dienen dan met het paspoort, hier bijgesloten, voor de ⁶mijnheer de baron van Poeke, uw vriend, dat ik u vraag te ontvangen uit de handen van hem die zich met toewijding noemt,

edele heer,

---

1. Robert Ballard.

2. Utricia Ogle.

3. Elisabeth Stuart, de 'Winterkoningin'.

4. Gaspar Duarte jr.?

5. De familie Duarte?

6. Zeker iemand van de familie Preud'homme d'Hailly, in de zeventiende eeuw burggraven van Nieuwpoort en heer van Poeke (Pouque(s)) in Oost-Vlaanderen. Vermoedelijk gaat het om Marcus Antonius de Preud'homme

uw nederige en toegewijde dienaar
Constantijn Huygens.

Als het u te erg is om mijn barbaars Italiaans te lezen, waarmee ik uw brief van 29 september beantwoord, die ik pas drie dagen geleden hier heb ontvangen (terwijl de brief die [door u] aan de heer Nicolò Paravicino was meegestuurd, nooit is aangekomen), zal ik de volgende keer trachten mij beter uit te drukken, in het Frans of in het Latijn, zoals u maar hoeft aan te geven. Het zou een daad van bijzondere welwillendheid zijn in onze toestand met vele tekorten, als u eraan zou willen denken wat snaren te laten sturen, zowel dunne als dikke, die wel ‘van Pistoia’ worden genoemd. Wij zullen er zorg voor dragen alle kosten te vergoeden.
